

ՄԻՍԱԿ ՄԵԼՔՈՆՅԱՆԻ ՔԱՆԴԱԿԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ԱՐՎԵՍՏԸ

ՄԵՊՈՒՀ ՆԵՐՄԻՍՅԱՆ

Բանալի բառեր - Միսակ Մելքոնյան, քանդակագործություն, արվեստ, քանդակ, կիսանդրի, արձան, ժանր, սկզբունք, Հովհաննես Բաղրամյան, Կոմիտաս, Սոս Սարգսյան, Կարո Սասունի:

ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ

Հայ կերպարվեստը հետխորհրդային շրջանում հրաժարվեց գաղափարական պարտադրանքներից, արվեստի «պլանավորման» ԽՍՀՄ համար ընդունելի գաղափարական մոտեցումներից՝ դառնալով ազատ իր ոճի մեջ: Կերպարվեստում, ինչպես մշակույթի այլ ոլորտներում, իշխող դարձավ ազատ ոճը, ստեղծագործական մտահղացումների իրականացման վրայից դուրս եկավ արգելքը, քաղաքական գաղափարախոսության սովերը բավական կրճատվեց: Հարկավ, արվեստի հին ուղղությունները նման պայմաններում իսպառ չեն չեզոքացվում, այլ հաճախ պահվելով՝ սինթեզվում են նորին, որը բերում է եվոլյուցիոն զարգացման: Մեր կողքին ապրում, աշխատում և ստեղծագործում է մի համեստ և տաղանդավոր անձնավորություն՝ Միսակ Մելքոնյանը, որը գործում է այս սկզբունքով՝ երբեք չժխտել հինը, նորը մատուցել նրա հետ տրամաբանական կապով և ստեղծել նաև միանգամայն նորը: Մույն հողվածով փորձել ենք ներկայացնել նրա այդ բազմաշերտ արվեստն՝ ավելի շատ կենտրոնանալով քանդակագործության վրա:

ԿԵՆՍԱԳՐԱԿԱՆ ՀԱՄԱՌՈՏ ԱԿՆԱՐԿ

Միսակ Մելքոնյանը ծնվել է 1965թ հունվարի 12-ին: 1991 թվականին ավարտել է Խ. Աբովյանի անվան ՀՊՄԻ-ի գեղարվեստական դաստիարակության ֆակուլտետը: 1993թ. նույն ֆակուլտետում դասավանդում է գծանկար և քանդակ՝ մանկավարժական գործը զուգակցելով ստեղծագործական աշխատանքի հետ: Թեպետ, կերպարվեստի ոլորտում, մանկավարժությունն ակամա ենթադրում է նաև ստեղծագործական աշխատանք:

Իր ստեղծագործական գործունեության գնահատման արդյունքում, 2002 թվականին ընտրվել է ՀՀ նկարիչների միության անդամ: 2017 թվա-

կանից հանդիսանում է Մանկավարժական համալսարանի Գեղարվեստական կրթության ամբիոնի վարիչի տեղակալ:

Մ. Մելքոնյանը մասնակցել է հանրապետական բազմաթիվ ցուցահանդեսների:

Նրա ստեղծագործություններն առանձնանում են իրենց բազմազանությամբ, քանզի նրա արվեստում կարող ենք նկատել թե՛ մոնումենտալ, թե՛ հաստոցային, թե՛ հորինվածքային աշխատանքներ:

ՄԻՍԱԿ ՄԵԼՔՈՆՅԱՆԻ ՔԱՆԴԱԿԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ԱՐՎԵՍՏԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԲՆՈՒԹԱԳԻՐԸ

Միսակ Մելքոնյանի քանդակագործական արվեստի հիմքն, առաջին հայացքից թվում է, թե ռեալիզմն է, սակայն նրա նպատակը ոչ թե իրական կյանքի պատկերումն է, այլ կերպարի էության, հոգեվիճակի, ապրումների բացահայտումն ու փոխանցումը:

Ճարտարապետությունն ու մոնումենտալ քանդակագործությունը հիմնականում միմյանց հետ փոխկապակցված են, և մեկը մյուսին լրացնելով ձևավորում են տվյալ աշխատանքի գաղափարային հորինվածքը: Չնայած այս հանգամանքին, և անկախ ճարտարապետական լուծումներից՝ քանդակագործի աշխատանքներում անմիջապես նկատում ենք կերպարի ներքին ու արտաքին հատկանիշները, նույնիսկ կարողանում պատկերացում կազմել նրա մարդկային որակների և մասնագիտության մասին:

Յուրաքանչյուր արվեստագետ իր աշխատանքներում ներդնում է որոշակի ասելիք ու գաղափարախոսություն՝ արտահայտելով առաջին հերթին հենց իր աշխարհայացքն ու կյանքի ընկալումը: Ահա այդ առումով, երբ ուսումնասիրում ենք Մ. Մելքոնյանի ստեղծագործությունները, պարզ է դառնում, որ նրա համար առաջնայինը ինքն իր հետ ներդաշնակ լինելն է՝ փորձելով անդավաճան մնալ իր արարչական էությանը: Իսկ արարող մարդն արտաքին աշխարհում չունի պայքարելու անհրաժեշտություն, նրա միակ պայքարն ինքն իր հետ է՝ իր մեղսավոր էության, այդպիսով ձգտելով ազատվել իր մարդկային թուլություններից և ընդառաջ գնալ Աստծուն կամ բնությանը: Նա վստահ է, որ բարությունն առաջնային պայման է կյանքը գեղեցիկ ապրելու և գեղեցիկը կերտելու համար: Այսպիսով, արվեստագետի աշխատանքները դառնում են նրա էության բացահայտման բանալի:

Լայնախոհությունն ու էությանդ անդավաճան մնալը արվեստագետի համար անփոխարինելի ու առաջնային հատկանիշներ են՝ ստեղծագործողի հաջողության գրավականը:

Այս ամենից ելնելով, բավական հետաքրքիր է նրան բնութագրել հարազատ քրոջ դուստրը, Հայկուհին՝ լիարժեք պատկերացում տալով Միսակ Մելքոնյան մարդու և արվեստագետի վերաբերյալ: Նա կերտում է մորեղբոր ամբողջական և ճշգրիտ դիմանկարը.<<Յուրաքանչյուրիս կյանքում կան մարդիկ, որոնք մոտիվացնում են, և ումից շատ բան կարող ես սովորել: Իմ կյանքում այդ անձնավորությունը, որ ինձ հիացնում է, ում սիրում ու անսահման հարգում եմ, և ով ինձ համար յուրովի է իր տեսակով՝ իմ մորեղբայրն է: Նա ինձ ոգեշնչում է, նրանից կարելի է անսպառ էներգիա, հավատ ու ջերմություն ստանալ: Նա ուժի, տաղանդի և սիրո մարմնացում է: Մարդ, ով սերվել է հասարակ քարագործ-մետաղագործի ընտանիքից, կարողացել է վեր խոյանալ և կայանալ որպես մասնագետ:... Մարդը կատարելության մոտ է կանգնած, երբ ունի տաղանդ բնությունից, և ցանկություն օր-օրի ավելի ու ավելի լավը դառնալու: Նա հենց այդպիսին է: Նա բանաստեղծ է, աստվածաբան և փիլիսոփա: Ինձ ապշեցնում է այն, որ այս ամենի հետ մեկտեղ նա նաև նվիրված է և սիրառատ...:

Նրա արվեստի բոլոր գործերում պատկերված է ուժ, սեր և պայքար: Այն, ինչն այնքան խորն է հենց իր ներաշխարհում: Անգամ դժվար օրերին նա չի ընկճվում, այլ դառնում է ավելի վճռական՝ իր մտազբաղ աչքերից անսահման հավատ ու լավատեսություն ճառագեղով: Նա միշտ մնում է կյանքին ու գեղեցիկին սիրահարված, իսկ մարդկանց մեջ առկա յուրաքանչյուր վատ դրսևորում համարում օրինաչափ¹:

Նկ. 1. Քանդակագործ Միսակ Մելքոնյան

¹ <https://m.mamul.am/am/post/78666>:

Հիրավի ընդունված է՝ մեծերին իրենցից հետո միայն համակողմանի գնահատելը, բայց դա այսօր պետք է դիտարկվի սպառված մոտեցում, ինչպես, որ սպառված մոտեցում պետք է լինի այն, որ եթե որևէ արվեստագետ, և ոչ միայն, իր կյանքում մեկ - երկու տաղանդավոր գործ է հեղինակում, ապա՝ դա ամենին չի ենթադրում, որ այդ որակավորումը պետք է տարածել նրա բոլոր հետագա ստեղծագործությունների վրա: Եթե մի գործով անձը դարձել է հռչակավոր, ապա դա չի նշանակում, որ միջակ կամ ցածրորակ գործերը պետք է գնահատել նույն չափանիշներով: Անուններ այս առումով տալ չենք ցանկանում: Շեշտենք միայն, որ Մ.Մելքոնյանի ստեղծագործական շարունակելի ժառանգությունում էլ անշուշտ կան առավել կամ պակաս տաղանդավոր գործեր, բայց չկան այնպիսիները, որոնցից առհասարակ զերծ է նոր մտածողությունն ու տաղանդն առհասարակ: Անհրաժեշտ է պարզապես նախ, ծանոթ լինել այն կերպարին, որը նրա ստեղծագործության առարկան է, նրա էությանն ու կյանքի ուղուն, որպեսզի ըմբռնես, թե որքանով է ստեղծվածը համընկնում հաջողված լինելու չափորոշիչներին:

Արվեստագետն իր կատարած դիմաքանդակներում առաջնային նպատակ է հետապնդում բացահայտելու կերպարային էությունը՝ չբացառելով արտաքին նմանությունը: Քանի որ կարևոր է ձևի և բովանդակության ներդաշնակությունը: Դիմաքանդակն առաջին հերթին կերտվում է նաև աննշան թվացող դետալների շնորհիվ, որոնց օգնությամբ նկատում ես՝ այդ քանդակված աչքերը տեսնում են, շրթունքները՝ խոսում և արվեստագետի ձեռքերում կավը շունչ է առնում՝ դառնալով միս ու արյուն:

Միսակ Մելքոնյանի մոտ առանց չափազանցության կարելի է պնդել, որ այդ ամենն իրոք ստացվում է: Դրանում համոզվելու համար, բերենք օրինակներ նրա կերտած գործերից և փորձենք վերլուծել դրանք: Հարկավ դժվար է անդրադառնալ բոլոր ստեղծագործություններին, ուստի ընտրենք մի քանի, հանրությանն առավել հայտնի աշխատանքներից:

Անշուշտ, կարելի է գրել քանդակագործ, մանկավարժ Միսակ Մելքոնյանի յուրաքանչյուր գործի մասին առանձին մի վերլուծություն, վեր հանել այն գունագեղ աշխարհը, որը երկնում է նա: Բայց մեր այսօրվա խնդիրը նրա ստեղծագործություններին բնորոշ առանձնահատկությունների վերհանումն է:

Կուզենայինք մի հասկացողություն մեջտեղ բերել **«կենդանի արձաններ»**, որն արտաքուստ արտառոց է, բայց իրականում այս եզրույթն է բնորոշում նրա քանդակագործության էությունը: Ի՞նչ է սա նշանակում՝ արձան, որին նայելիս, թվում է, թե նա շնչում է, որը քեզ է հաղորդում մի զգացողություն, որ կանգնած ես կենդանի մարդու կողքին, որը քեզ ինչ որ

բան է հաղորդում, լուռ գրուցում է քեզ հետ: Իսկ ո՞ր դեպքերում է սա լինում՝ երբ արտաքին պատկերը ճշտորեն արտահայտում է քանդակագործի ընտրած սուբյեկտի հոգու ողջ թրթիռը, այն ոլորտը, որում նա ապրել է, և որում շարունակում է ապրել կենդանի, թե մեռած: Միասկ Մելքոնյանը կերտել է այնպիսի նշանավոր անձանց, ինչպիսիք են Հովհաննես Բաղրամյանը, Երվանդ Քոչարը. Կոմիտասը, Օհան Դուրյանը, Խորեն Աբրահամյանը, Մոս Սարգսյանը, Կարեն Ջանիբեկյանը և բազում այլ նշանավոր անձիք: Ընտրված յուրաքանչյուր կերպար ամբողջական է արտաքին նմանության և ներքին ասելիքի, բնավորության շնորհիվ:

Բերենք օրինակներ: Սկսենք մեր մեծ հայրենակից, մարշալ Հովհ. Բաղրամյանի քանդակից, որն իր պատվավոր տեղն է զբաղեցնում Մոսկվայի հաղթանակի թանգարանում:

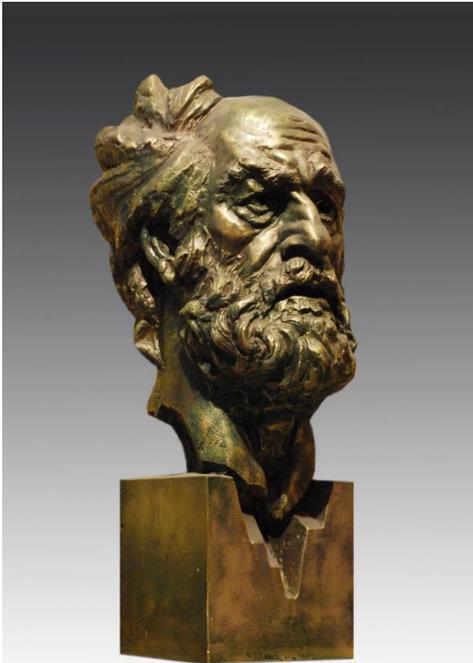

Նկ. 2. Հովհաննես Բաղրամյանի կիսանդրին

Արտաքուստ թվում է, թե սովորական մի կիսանդրի է, որտեղ մարշալը ներկայացված է իր կերպարին բնորոշ արտաքին տեսքով: Բայց երբ խորությամբ ես դիտում այն՝ տեսնում ես անձի, որն իմաստնացած է կյանքի թռուտի մեջ, հաստատակամ է, ինքնավստահ և անկոտրում: Այլ խոսքով, քանդակագործությունից քիչ թե շատ պատկերացում ունեցող մարդը, կարծես թե արձանը դիտելով՝ կարդում է մի գիրք, կամ ավելի ճիշտ գրքի գլուխներ, որոնք արտացոլում են այս մեծ անձի կյանքն ու գործը: Կարևոր է նաև այն, որ արձանն իր էությանբ պարզ է, ճոխ լուծումներ չունի և այդ պարզության մեջ է ստեղծագործությունը ստացված: Նման գործերի ճոխ լուծումները հաճախ խանգարում են ճշգրտորեն ըն-

կալելու հերոսի էությունը: Մոսկվայի հաղթանակի թանգարանում տեղադրելու ժամանակ, քանդակագործն ասել է. «Կովի դաշտ, իրավիճակներ, դրսևորումներ, զգացմունքներ՝ ահա այս ամենի միաձուլումից կերտվեց Բաղրամյան ռազմական գործչի ու մարդու տեսակը»¹: Այս ամենը ներքուստ պետք է ապրես, որ հաջողես:

Մեկ ուրիշ ուշադրության արժանի ստեղծագործություն՝ մեծ դերասան Մոս Սարգսյանի դիմաքանդակը: Այս պարագայում արտիստը հանգիստ է, խոհեմությունը ճառագում է նրա բրոնզաձուլյ դեմքից, կնճիռները վկայում են ոչ միայն կյանքի դժվարությունների, այլև ունեցած մտահոգությունների մասին: Մա այն օրինակն է, երբ անձին չճանաչելով կարող էս չխորանալ նրա մասնագիտական որոնումները ճշտելու ձգտումների մեջ, այլ՝ էության մեջ, ներշնչվես բարությամբ, հումանիզմի, աշխարհի վերափոխելի դառնալու խոհերով:

Նկ. 2. Մոս Սարգսյան

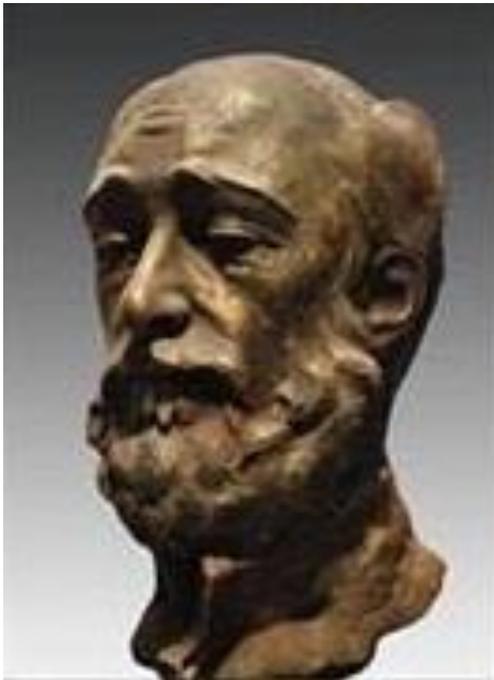

Նկ. 3. Արնո Բարպետյան

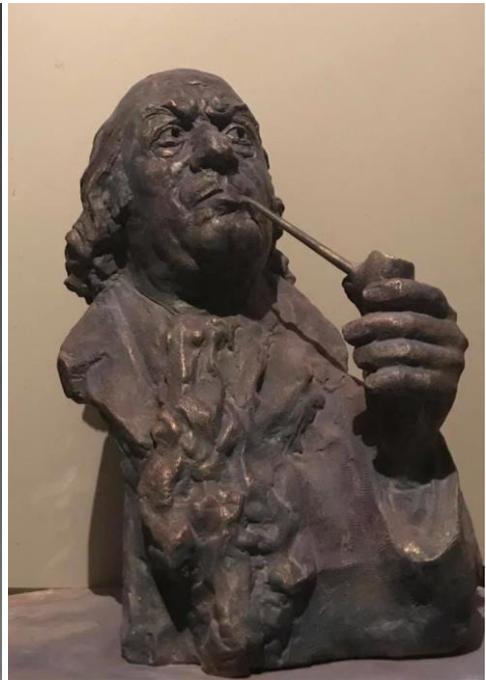
¹<https://www.1tv.am/hy/2017/11/11/%D5%84%D5%B8%D5%BD%D5%AF%D5%BE%D5%A1%D5%B5%D5%B8%D6%82%D5%B4%D5%A2%D5%A1%D6%81%D5%BE%D5%A5%D5%AC%D5%A7-%D4%B2%D5%A1%D5%B2%D6%80%D5%A1%D5%B4%D5%B5%D5%A1%D5%B6%D5%AB%D5%AF%D5%AB%D5%BD%D5%A1%D5%B6%D5%A4%D6%80%D5%AB%D5%B6/75700>

Լրիվ այլ տպավորություններ են ստանում դիտելով տաղանդավոր քանդակագործի Կոմիտասի բրոնզաձույլ ստեղծագործությունը: Նրանից արդեն ուժ չի ճառագում, այլ համոզմունք, որ իր գործի տերն է, նրբություն, որն ունի ամեն մի տաղանդավոր երաժիշտ, ներհունություն և փրկություն, որը իրոք բնորոշ է եղել այս մեծ անձին, որն ապրել և կրել է մեր ժողովրդին պատուհասած ամենամեծ աղետներից մեկի սարսափները: Տառապանքի կնիքն է հեղինակը դրել այս մեծ մարդու դիմագծերի, նվաղուն հայացքի, դեմքի յուրաքանչյուր նյարդի ու մկանի վրա:

Ամեննին այլ կերպարով է մատուցվում Առնո Բաբաջանյանի քանդակը, որն ինքնատիպ է իր ձևի մեջ: Առավել քան տպավորիչ է դեմքի ներշնչանքի վերհանումը, անձի կայացած լինելու հանգամանքի ընդգծումը և հայացքի ուղղվածությունը, որը կարծես թե իր գործում մշտապես հաղթածի և դարձյալ հաղթելու պատրաստ անձի տպավորություն է ներշնչում: Իր ամբողջության մեջ նա կատարյալ է և գեղեցիկ:

Նկ. 4. Կոմիտաս

Նկ.5. Երվանդ Քոչար

Դիտելով նրա մնացյալ ստեղծագործությունները, հասկանում ենք, որ ձեռագիրը նույնն է, սակայն յուրաքանչյուր կերպար ներկայացված է յուրովի, ինքնատիպ: Նույն ոգուց բարությունից, մարդասիրությունից, համերաշխության անհրաժեշտությունից, կոնֆլիկտայինի բացառման

անհրաժեշտության ձգտումից են ծնվել նրա բազում աշխատանքները (օրինակ՝ «Երաժշտություն», «Շախմատը» և այլն):

Նկ. 6. Թավջութակ

Այսպիսի բազում օրինակներ կարելի է բերել, բայց սահմանափակվենք այսքանով, շեշտելով միայն, որ Միսակ Մելքոնյան քանդակագործի համար ավելի կարևոր է խորքային վերհանումը, որի ճշգրիտ ընկալումը ծնում է արտաքին տեսքի այնպիսի լուծումներ, որոնք միայն նրա մոտ են հանդիպում (օրինակ՝ «Ուսանողուհին»): Եվ սա ամենակարևոր հատկանիշներից մեկն է նրա քանդակագործական արվեստի: Այստեղից էլ լիարժեքորեն կարելի է համաձայնվել արվեստագետ Մերի Երզնկյանի Միսակ Մելքոնյանի Հայ նկարիչների Միությունում 2018թ, դեկտեմբերին բացած ցուցահանդեսում արտահայտած հետևյալ տեսակետի հետ. «Տրամաբանորեն նկարչության և մանկավարժության միասնությունը Մ. Մելքոնյանի արվեստում առաջ քաշեցին անսահման հետաքրքրությունը մարդկային էության բացահայտման նկատմամբ, որը և մարմնավորվեց քանդակագործի բազմաթիվ գործերում: Քանդակի պլաստիկ լեզվով բացահայտվում են տարբեր բնավորություններ, մարդու ներքին էության անկրկնելությունը, ինչպիսինն են՝ «Սոս Սարգսյան»-ի, «Վահան Թեքեյան»-ի, «Ավետիք

Հակոբյան»-ի, «Վարդգես Գուլիկյան»-ի, «Ուսանողուհու» և այլ դիմաքանդակներում»¹:

Կարևորում ենք նաև նույն անձնավորության հետևյալ գնահատականը. «Ժանրային տեսակետից Միսակ Մելքոնյանի արվեստը բազմաբնույթ է և նրա նվիրվածությունը արվեստին հաստատում են մոնումենտալ, կամերային բնույթի բազմաթիվ ստեղծագործությունները»²:

Այո, Միսակ Մելքոնյանի գլխավոր նպատակներից մեկը մարդու ներքին էության բացահայտումն է: Այդ մասին վկայում է նաև արվեստագիտության դոկտոր, պրոֆեսոր Արա Հակոբյանը. «Միսաք Մելքոնյանի ստեղծագործությունները բնութագրվում են հայկական ռեալիստական արվեստի լավագույն ավանդույթների պահպանմամբ: Թեմատիկան ևս ազգային մտավոր ոգու արտացոլումն է՝ Կոմիտաս, Օհան Դուրյան, Հովհաննես Բաղրամյան, Սոս Սարգսյան, Երվանդ Քոչար... Քանդակագործը հնարավորինս ընդգծում է այդ կերպարների ներքին բնորոշ գծերը՝ կյանքի փիլիսոփայական ընկալման խորը հատկություններով»³:

Մ. Մելքոնյանի արվեստին բնորոշ է նաև ոչ թե անցյալի կամ ներկայի արտացոլումը, այլ նաև ապագայի մատնանշումը, գեղեցիկի և վեհի տեսլականը:

Դա հատկապես երևում է նրա կերտած կանաց և աղջիկների կերպարներում: Առանձնացնենք մեկ գործ՝ «Հրաշքը», ուր կերտել է իր աղջկան՝ «սպիտակ մարմարի թափանցիկ ու նուրբ ծավալներով, այն կենդանություն է ստանում աղջնակի փոքր-ինչ ապշած ու լարված կեցվածքի շնորհիվ»⁴:

Կարելի է կրկին և կրկին օրինակներ բերել, բայց նրա ամբողջ քանդակագործական արվեստը վերլուծելու ցանկության արդյունքում կծնվի մի մենագրություն: Ավելացնենք միայն, որ Միսակ Մելքոնյան արվեստագետը չի փոխում իր սկզբունքները իր քանդակագործական բոլոր ժանրերին նվիրված ստեղծագործություններում, նոր ձևերի անընդհատ որոնումները, պահպանում են տարբերություններով հանդերձ ներքին մղումների ընկալունակ դարձնելու ցանկությունը, որը նրան հաջողվում է: Դրանք վերաբերվում են թե՛ քանդակագործական, թե՛ նկարչական ստեղծագործություններին: Վերջիններիս կանդրադառնանք առանձին:

¹ Միսակ Մելքոնյանի ֆեյսբուքյան էջից:

² Նույն տեղում:

³ Նույն տեղում:

⁴ Նույն տեղում:

Նկ.7. Շախմատ

Բայց մենք կցանկանայինք հատկապես գնահատել տաղանդավոր քանդակագործի մեկ արձանը, որը դեռևս չի գտել իր համար արժանի տեղը Երևան քաղաքի կամ Հայաստանի մի գեղեցիկ անկյունում՝ տարբեր պատճառներով, բայց որը հիրավի կարելի է համարել նրա քանդակագործության գլուխգործոցներից մեկը: Խոսքը վերաբերվում է 20-րդ դարասկզբի հայ ազգային – ազատագրական պայքարի, Հայաստանի առաջին հանրապետության և սփյուռքահայ մեծ գործիչ, քաղաքագետ, պատմաբան, գրականագետ, պետական այր, նախարար Կարո Սասունու (1888-1977) մոտ 2,20 մ բարձրության բրոնզաձուլ արձանին /տե՛ս նկարը/: Կարո Սասունին մի անձ է, որ շատ քիչ է հայտնի մեր հասարակության, նույնիսկ հայագիտության լայն շրջանակներին, այն դեպքում, երբ հանդիսանում է հայոց պետականության հիմնադիրներից, բոլշևիկյան 1920թ. աշնանից սկսված հակահայկան քաղաքականության 1921թ. Փետրվարյան ապստամբությամբ գլխավոր չեզոքացնողը, Հայաստանի՝ հատկապես Արագածոտնի և Շիրակի շրջանների ժողովրդագրական պատկերը միատարր, հայկական դարձնողը: Նա մեծ հայապահպան գործ է արել Սփյուռքում, վտարանդիության շրջանում, մատուցել է մեր խռովահույզ պատմությանը վերաբերվող բացառիկ հատորներ, ստեղծել գրական գործեր: Անշուշտ, դժվար էր ստեղծել մի գործ, որը կմարմնավորեր

այս մեծ գործչի կյանքի և գործի կարևորագույն հատկանիշները միաժամանակ: Բայց տքնաջան աշխատանքի արդյունքում սա հաջողվեց քանդակագործին: Մեր առջև հառնում է մի անձ, որը գլուխը բարձր գնում է առաջ և կյանքի դժվարությունները չեն ընկճում նրան:

Քանդակագործն իր ստեղծագործությունում կերտել է Կարո Սասունուն իր երեք գլխավոր հատկանիշներով: Կարո Սասունին որպես ազատագրական շարժման գործիչ, որը բացահայտվում է քանդակի հաստատակամ կեցվածքով, վերարկուի փեշի և վզնոցի ծածանման ընթացքի պատկերմամբ: Կարո Սասունին որպես անկոտրում և նպատակասլաց կառավարիչ, որն արտահայտվում է կերպարի ձեռնափայտը բռնած ձեռքի հաստատակամ շարժումով: Եվ վերջապես՝ Կարո Սասունին՝ որպես մտավորական, արտահայտված նրա մյուս ձեռքի շարժմամբ և ծխամուրձի առկայությամբ:

Նկ. 8. Կարո Սասունի

Բրոնզաձուլյ հսկան իր ամբողջության մեջ արտահայտում է պայքարի ոգի, ճառագում է իմաստություն և խելք, նաև բացահայտում է քաղաքագետ գործչի մտավորական տեսակը, որը հազվադեպ է հանդիպում

մեր օրերում: Մնում է միայն հուսալ, որ առաջիկայում այս հոյակերտ արձանը կգտնի իր արժանի տեղը մեր հայրենիքի իրեն արժանի և մարդաշատ վայրերից մեկում, քանի որ կունենա քարոզչական մեծ նշանակություն: Դարձյալ կարելի է շարունակել գրել տաղանդաշատ արվեստագետի մասին, բայց այս անգամ բավարավենք այսքանով:

ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

Միսակ Մելքոնյանը հանդիսանում է արդի հայ քանդակագործության նշանավոր դեմքերից մեկը, որի ողջ ստեղծագործական ավանդի, որը դեռ շարունակվում է, հիմնովին և համկողմանի գնահատումը կարևորագույն խնդիր է՝ հաշվի առնելով ազնվության, բարության, խիզախության և մաքրության այն քարոզչական կարևոր նշանակությունը, որը բերում է նրա արվեստը: Նա տիրապետում է քանդակագործության բոլոր ժանրերին և դրանցից ցանկացածի մեջ ինքնատիպ է և տարբերվող: Նրա քանդակագործական արվեստը, որը շատ հաճախ իր արտահայտության ձևերն է գտել ճարտարապետական յուրօրինակ կառույցների համադրությամբ արդեն իսկ լիովին իրավունք է տալիս նրան համարելու լիարժեքորեն կայացած արվեստագետ, սեփական ինքնօրինակ ասելիքով: Նա արդեն կարող է լրացնել կենդանի դասականների շարքը մշակույթի կամ արվեստ ոլորտում: Եվ այստեղ պետք չէ փնտրել չափազանցության նշույլ անգամ:

Сепу Нерсиян, Скульптурное искусство Мисака Мелконяна - Мисак Мелконян является одним из видных деятелей современной армянской скульптуры, несмотря на то, что его искусство в целом еще не получило своего полного признания. Он проявил себя в области изобразительного искусства, скульптуры и живописи, но наиболее ценятся его скульптурные работы. Они разножанровые: бюсты, статуи, композиции. Его скульптурное искусство, будучи многожанровым в своей совокупности, не меняет своих принципов, заключающихся в том, чтобы понять сущность персонажа, понять характеристику его жизни и деятельности, а затем все это выразить в творчестве. Что же касается бюстов, некоторые из которых анализируются в данной статье, то черты лица человека, олицетворяющего статую, не совсем точны с фотографической точностью и это не случайно, ибо позволяет зрителю правильно воспринять все заложенное во внутреннем естестве скульптурного человека, включая его волю. Главной целью скульптурного искусства Мисака Мелконяна является реализация стремления

быть добрым, жить правильно, добиться необходимости бороться за обретение этого истинного сознания. И это можно считать одной из уникальных сторон его творчества, пожалуй, самой уникальной. Он также вложил эту идею в произведения, которые являются рождением его воображения и не воплощают исторические или живые фигуры. Пределы его воображения как скульптора очень широки, в то же время природа была к нему щедра, наделив его неповторимой грацией или талантом понимать психику человека, выводить его неповторимыми скульптурными формами. Особенно это касается недавно созданного монументального произведения «Каро Сасуни», в котором автор смог оригинальными решениями раскрыть все черты, свойственные великому человеку.

Sepuh Nersisyan, Misak Melkonyan's sculptural art - Misak Melkonyan is one of the prominent figures of modern Armenian sculpture, despite the fact that his art as a whole has not yet received its full appreciation. He has manifested himself in the fields of fine arts, sculpture and painting, but his sculptural works are most appreciated. They are multi-genre: busts, statues, compositions. His sculptural art, being multi-genre in its entirety, does not change its principles, which is to understand the essence of the character, understand the characteristic of his life and activity, and then express all this in the creation. As for the busts, some of which are analyzed in this article, the facial features of the person embodying the statue are not exactly photographic accuracy and it is not accidental, because it allows the viewer to correctly perceive everything inherent in the sculpted person's inner nature, including his will. The main goal of Misak Melkonyan sculptural art is the realization of the desire to be kind, to live right, to achieve the need to fight for getting this true consciousness. And this can be considered one of the unique aspects of his art, perhaps the most unique. He also put this idea in the works that are the birth of his imagination and do not embody historical or living figures. The limits of his imagination as a sculptor are very wide, at the same time nature has been generous towards him, giving him a unique grace or talent to understand the psyche of a person, to bring them out with unique sculptural forms. This is especially true of the recently created monumental work “Karo Sasuni”, in which the author was able to reveal all the features characteristic of a great man with original solutions.

Ուղարկվել է խմբագրություն 14.03.2022թ.

Գրախոսվել է 11.03.2022թ.